

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen lapsi- ja perheasiainneuvosto 27.9.2023

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen lapsi- ja perheasiainneuvoston näkemyksiä Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen sähköisen perhekeskuksen käyttöön otosta ja tarpeellisuudesta

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen lapsi- ja perheasiainneuvosto pyytää ottamaan seuraavia asioita huomioon sähköisen perhekeskuksen käyttöön otossa.

Sähköisen perhekeskuksen toimintamalli on koota yhteen perheille tarkoitettuja palveluita sekä hyvinvointialueelta, kunnista ja kolmannelta sektorilta ja tarjota luotettavaa tietoa ja tukea ajasta ja paikasta riippumatta. Se ohjaa kolmannen sektorin valtakunnallisen ja alueellisen sähköisen tuen pariin (mm. tuki ja neuvonta verkossa, vertaistuki). Palvelu myös ohjaa kaikkien toimijoiden (kolmas sektori, kunnat, seurakunnat ja HVA) kivijalkapalveluihin. Helposti lähestyttävän tiedon, tuen ja palveluiden tarkoitus on, että perheellinen tai perhettä perustamassa oleva kuntalainen voi ottaa mieltään painavista asioista selvää jo huolen herätessä, ennen negatiivisia muutoksia arjessa. Tarkoituksena on siis edistää ihmisten hyvinvointia ja saada aikaan kustannussäästöjä ja vähentää ruuhkautumista palveluissa.

Sähköinen perhekeskus tukee eri sektoreilla toimivien ammattilaisten yhteensovittavaa työtä ja näin osaltaan auttaa välttämään päällekkäisiä palveluita. Myös ammattilaiset hyötyvät yhdestä kanavasta, josta löytää muiden toimijoiden yhteystiedot konsultaatiota ja yhteistyötä varten, mutta myös tietoa oman asiakkaan laajamittaiseksi tueksi.

Perhekeskusverkoston eri toimijoille on perheiltä tullut tietoa, että sähköiselle perhekeskukselle on suuri tarve ja sen käyttöönoton toivotaan tapahtuvan mahdollisimman nopeasti.

Lapsi ja perheasiainneuvosto pitää hyvänä, että sähköisen perhekeskuksen toteuttaminen on otettu mukaan hyvinvointialueen palveluiden suunnitteluun ja pitää tavoitetta oikeana ja perheitä hyvin palvelevana. Neuvosto esittää kuitenkin huolensa siitä, tulevatko myös kunnan ja kolmannen sektorin lasten ja perheiden palvelut huomioiduksi riittävästi, tai ollenkaan. Sähköisen perhekeskuksen lähtökohtana on, että sieltä löytyvät kaikki hyvinvointialueen ja kunnan perheiden palvelut, tieto ja neuvonta, sekä henkilöstölle tarkoitettu osio. Huomioitavaa on, että kun puhutaan hyvinvointialueen perhekeskusverkoston sähköisestä kanavasta, se tarkoittaa kaikkia lasten ja perheiden palveluita, myös kuntien, yhdistysten ja seurakuntien palveluita ja toimintoja.

Lapsi ja perheasiainneuvoston saamiensa esittelyiden perusteella vaihtoehtoina sähköisen perhekeskuksen toteuttamiselle, on tehdä se omana toimintana hyvinvointialueen resursseilla, tai hankkia palvelu palveluntuottajalta, kuten monella hyvinvointialueella on tehty.

Omana toimintana toteutettavassa sähköisessä perhekeskuksessa haasteeksi voivat tulla henkilöstöresurssit, aikataulu, alustan ylläpito, tukipalvelut ja huomioidaanko kaikki yllä mainitut lasten ja perheiden palvelut kattavasti.

Kaikki perhekeskustoimijat huomioivaa palveluntuottajia ei ole Suomessa kovinkaan monta, DigiFinland on yksi. Verrattaessa omana toimintana tehtävään sähköiseen perhekeskukseen etuna on se, että heillä on valmis ja testattu ratkaisu, joka täyttää sähköisen perhekeskuksen kriteerit ja tavoitteet ja on heti käyttöön otettavissa. Tätä ratkaisua harkittiin vuonna 2022, mutta siitä luovuttiin loppuvuodesta.

Lapsi ja perheasiainneuvosto esittää, että sähköisen perhekeskuksen toteuttaminen ulkopuolisen palveluntuottajan toimesta otettaisiin huomioon ja selvitettäisiin mitkä ovat palvelun tämänhetkiset kustannukset.

Lapsi ja perheasiainneuvosto esittää saamiensa asiantuntijaesittelyjen, sekä julkisuudessa olleen keskustelun johdosta, huolensa lapsille ja nuorille kohdistettujen sosiaali- ja terveyspalveluiden kuormittuneisuudesta. Pohjois-Karjalaisten lasten terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen työ vaatii kaikkien perhekeskustoimijoiden yhteisiä palveluita ja toimintoja. Sähköinen perhekeskus olisi yksi konkreettinen, kipeästi tarvittu yhteisen työn väline.

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen lapsi- ja perheasianneuvosto 27.9.2023

Lapsi ja perheasianneuvosto esittää myös huolensa lapsi- ja perhepalveluiden palveluiden osittaisista päällekkäisyyksistä ja uskoo sähköisen perhekeskuksen vähentävän tätä haastetta ja helpottavan palveluiden saatavuutta sekä tarjoamista ja parantavan kustannustehokkuutta.

Lapsi ja perheasianneuvosto toivoo, että päätöstä tehtäessä otettaisiin edellä mainitut näkemykset huomioon siten, että sähköinen perhekeskus toteutuu sen tavoitteiden ja kriteereiden mukaisesti ja mahdollisimman nopealla aikataululla.

Yhteenvetona lapsi ja perheasianneuvosto toteaa, että sähköisen perhekeskuksen toteuttamistapa ei ole oleellinen kysymys, vaan se, millainen sisältö siinä tulee olemaan ja että se kattaa kaikki aikaisemmin mainitut lasten ja perheiden palvelut kattavasti ja tasapuolisesti ja tukee myös perhekeskuksen toimintasuunnitelmaa.

Juha Ryyänen

Lapsi ja perheasianneuvoston puheenjohtaja